

Jak dobrze znasz Wisłę?

Geografia

Jak dobrze znasz Wisłę?

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): Dostarczone wraz z lekcją

Cel: Zapoznanie się z systemem rzeczonym występującym w Polsce. Analiza przebiegu i budowy rzeki Wisły.

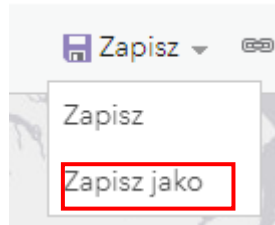
1. Wstęp

Wisła jest najdłuższą rzeką w Polsce. Jej źródła znajdują się w Beskidzie Śląskim, na północnych stokach Baraniej Góry, na wysokości 1125 m n.p.m. Z Baraniej Góry spływają dwa potoki: Czarna i Biała Wisetka, łączące się w jedną rzekę w pobliżu uzdrowiska Wisła. Nasza największa rzeka płynie przez całą Polskę od Karpat do Bałtyku, układając bieg w kształt wielkiej litery „S”. W górnym biegu rzeka Wisła przepływa przez Pogórze Śląskie, Kotlinę Oświęcimską, Bramę Krakowską, następnie Kotlinę Sandomierską oraz Małopolski Przełom Wisły. W środkowym biegu Wisła płynie przez Nizinę Środkowomazowiecką, wreszcie przez Pradolinę Toruńsko-Eberswaldzką, Dolinę Dolnej Wisły i uchodzi do Bałtyku na wschód od Gdańska między Świbnem a Mikoszewem.

Jak dobrze znasz Wisłę?

2. Zadania

1. Otwórz interaktywną mapę pt. *Lekcja Edu.esri.pl. Jak dobrze znasz Wisłę?*, która znajduje się w serwisie ArcGIS Online pod linkiem: <http://arcg.is/0u1r8r>.
2. Zaloguj się do swojego konta ArcGIS Online. Do przeprowadzenia tej lekcji konieczne jest posiadanie konta z subskrypcją. Aby się zalogować wybierz z górnego panelu opcję **Zaloguj się**.
3. Zanim zaczniesz modyfikować mapę zapisz ją w swoich zasobach pod własną nazwą. Na pasku w górnej części mapy wybierz **Zapisz**, a następnie **Zapisz jako**.

4. Uzpełnij pole **Nazwa**. Uzpełnij także pole znaczników (tagów), tak aby inni użytkownicy mogli łatwiej wyszukać Twoją mapę.

Zapisz mapę

Tytuł:

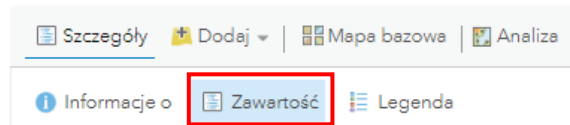
Kategorie: **+** Przypisz kategorię **▼**

Znaczniki:

Dodaj znaczniki

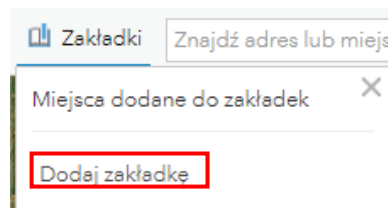
5. Po uzupełnieniu informacji wybierz opcję **Zapisz mapę**.
6. Zapoznaj się z zawartością mapy, wybierając przycisk **Zawartość** w lewym, górnym rogu ekranu.

Jak dobrze znasz Wisłę?

Ciekawostka: W sensie geograficznym Wisła ma dwa potoki źródłowe: Białą Wisetkę i Czarną Wisetkę. Natomiast w znaczeniu hydrologicznym rzeka Wisła zaczyna się w miejscu połączenia potoku Malinka z potokiem Wisetka powstałym z połączenia Białej i Czarnej Wisetki uchodzących do Jeziora Czerniańskiego.

7. Wskaż na mapie źródło Wisły. Przybliż widok mapy do tego miejsca, a następnie dodaj to miejsce do zakładek i odpowiednio nazwij (źródło Wisły).

W taki sam sposób dodaj miejsce ujścia Wisły.

Wskazówka: Możesz skorzystać z okna wyszukiwarki, które znajduje się po prawej stronie górnego panelu:

Źródła: Biała Wisetka, Czarna Wisetka

Ujście: Przekop Wisły, między Świbnem a Mikoszewem

Pytanie 1: Czym jest dolina rzeki, z jakich składa się elementów? Wyjaśnij pojęcia: koryto rzeki, tarasy zalewowe.

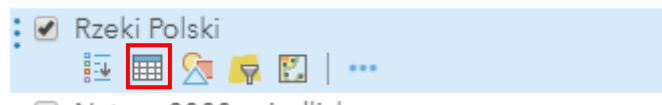
Ciekawostka: Od 2008 roku organizowane jest „Święto Wisły”, będące wodną imprezą na Wiśle, którego celem jest promocja wszelkich form aktywności wodnej. Podczas święta mają miejsce splywy kajakowe,

Jak dobrze znasz Wisłę?

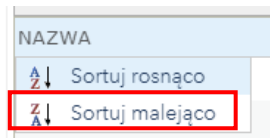
krótkie rejsy po Wiśle, koncerty, wystawy, prezentacje, pokazy ratownictwa, gry i zabawy. Impreza organizowana jest przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawy.

Pytanie 2: Jak długa jest Wisła?

Wskazówka: Można to sprawdzić wyświetlając tabelę atrybutów warstwy Rzeki Polski. Najedź kursorem na nazwę warstwy. Pojawią się dodatkowe ikony. Wybierz drugą od lewej strony **Pokaż tabelę**.

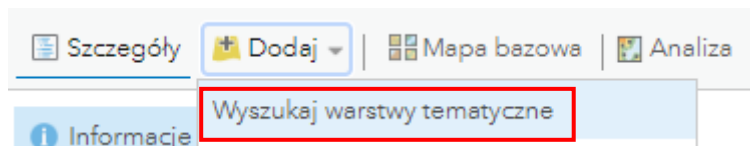

W tabeli atrybutów kliknij na kolumnę **Nazwa** i wybierz **Sortuj malejąco**.

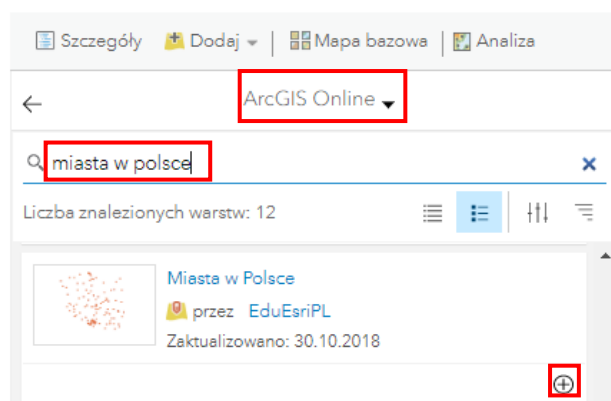

Znajdź Wisłę i odczytaj jej długość. Jak myślisz, jaka to jednostka długości?

8. Rozwiń zakładkę **Dodaj**, znajdującą się z lewej strony menu kontekstowego. Wybierz **Wyszukaj warstwy tematyczne**.

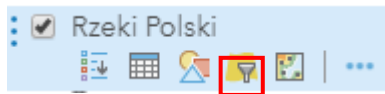

9. Wyszukaj warstwę **Miasta w Polsce**. Dodaj warstwę do mapy klikając na symbol plusa.

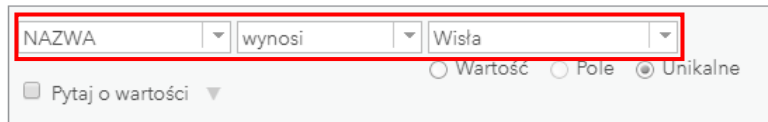

Jak dobrze znasz Wisłę?

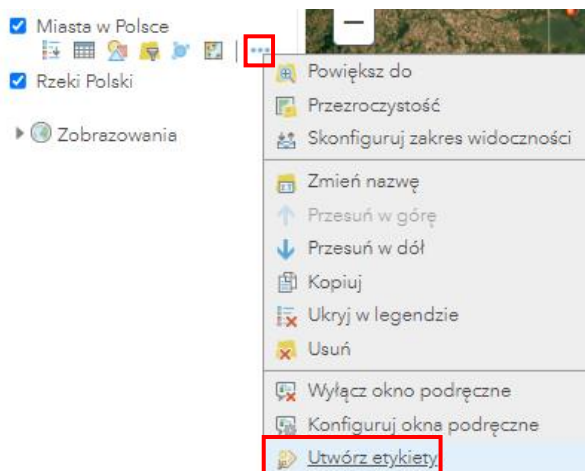
10. Najedź kursorem na nazwę warstwy *Rzeki w Polsce*. Pojawią się dodatkowe ikony. Wybierz przedostatnią z nich **Filtruj**.

11. Następnie utwórz filtr „NAZWA” wynosi „Wisła”. Spowoduje to, że na mapie będzie wyświetlana tylko Wisła.

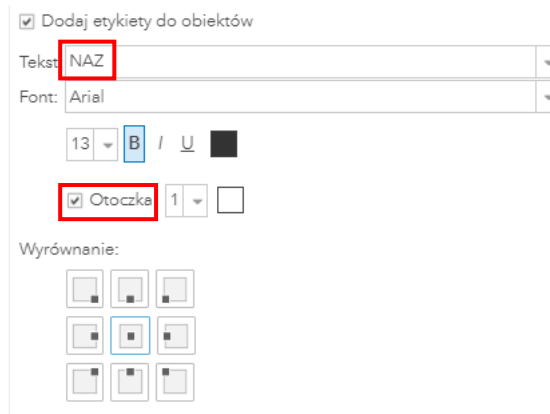

12. Najedź kursorem na nazwę warstwy **Miasta w Polsce**. Wybierz ostatnią ikonę **Więcej opcji**, a następnie wybierz **Utwórz etykiety**:

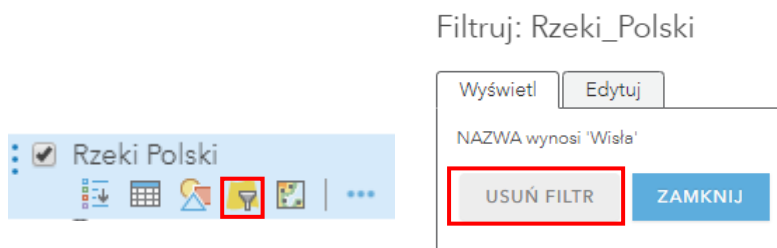
13. Wybierz kolumnę NAZ, w której zawarte są nazwy miast, aby na jej podstawie zostały stworzone etykiety. Zaznacz opcję **Otoczka**, tak, aby napisy wyświetlane na mapie były bardziej czytelne.

Jak dobrze znasz Wisłę?

Pytanie 3: Przez jakie miasta przepływa Wisła?

14. Usuń filtr warstwy **Rzeki Polski**.

15. Za pomocą **okna wyszukiwania** umieszczonego z prawej strony znajdź swoje miejsce zamieszkania.

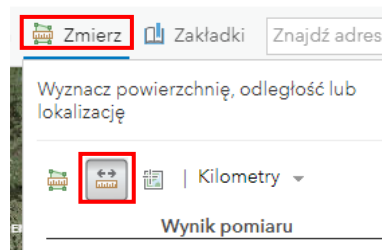

16. Dodaj to miejsce do zakładek (podobnie jak w przypadku źródła i ujścia Wisły). W ten sposób możesz szybko nawigować pomiędzy różnymi miejscami.

17. Używając miarki umieszczonej na górze mapy **zmiierz odległość** pomiędzy Twoim miejscem zamieszkania a źródłem Wisły.

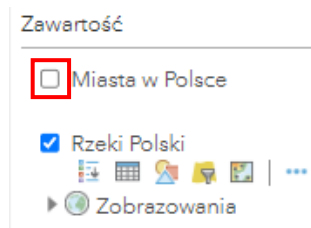
Wskazówka: Klikając na wybraną zakładkę w opcji **Zakładki** zostanie przesunięty widok mapy na zapisane miejsce.

Jak dobrze znasz Wisłę?

Ciekawostka: Z inicjatywy społecznego komitetu Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2017, między innymi, Rokiem Rzeki Wisły. Od 2018 w Sandomierzu przyznawany jest Order Rzeki Wisły.

18. Wyłącz widoczność warstwy **Miasta w Polsce**.

Pytanie 4: Korzystając z mapy wymień prawe i lewe dopływy Wisły.

19. Pracując w grupach, wymieńcie zagrożenia ekologiczne, na jakie narażona jest Wisła.

Ciekawostka: W Warszawie nad Wisłą są aż dwa obszary Natura 2000. To jedyne takie miasto w Europie. „Królowa polskich rzek” to jedna z ostatnich, dużych roztokowych rzek Europy o dzikim charakterze. Nad Wisłą na terenie stolicy są nieregulowane miejsca, gdzie rzeka sama kształtuje brzegi, tworzy mnóstwo piaszczystych wysp i odnóg oraz wysokich piaszczystych skarp. Na tych skarpach mieszkają też ptaki.

Źródła:

1. ESRI data&maps
2. <https://www.ekologia.pl/srodowisko/ochrona-srodowiska/wisla-ostatnia-dzika-rzeka-wspolczesnej-europy-ekologiczne-znaczenie-wisly,435.html>
3. <http://wislawarszawska.pl/wisla-jako-korytarz-ekologiczny/>

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia